

Καινούργιο κατεστημένο καθηγητών με μανδύα προοδευτικό* 1984

Ένα καινούργιο κατεστημένο καθηγητών με προοδευτικό μανδύα σε συνδυασμό με τους γνωστούς κύκλους της αντίδρασης, καθηγητές και άλλους, υπονομεύει την εφαρμογή του ριζοσπαστικού νόμου-πλαίσιο για τα ΑΕΙ και απειλεί την ειρήνη που για πρώτη φορά οικοδομήθηκε στα πανεπιστήμια τα τελευταία δύο χρόνια.

Την καταγγελία αυτή κάνει σε συνέντευξη του στις «Ειδήσεις» ένας από τους πρωτεργάτες του νόμου-πλαίσιο, ο Δημήτρης Ρόκος, μέχρι πρότινος γενικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας.

Ο Δημήτρης Ρόκος, που είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, κάνει έναν απολογισμό για τα δυο χρόνια εφαρμογής του Ν-Π υπογραμμίζοντας ότι οι προσφυγές των δεξιών καθηγητών στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή οι φωνές των «προοδευτικών» καθηγητών συνδέονται με τα προνόμια που χάνουν οριστικά.

Με διαφορετικές ταχύτητες

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι τα συμπεράσματα σας από την ως τώρα πορεία εφαρμογής του Ν-Π στα ΑΕΙ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στην περίοδο που περνάμε, με το Ν-Π περίπου 2 χρόνια σε λειτουργία, βλέπουμε σ' όλα μας τα πανεπιστήμια να υλοποιείται ο νόμος με διαφορετικές ταχύτητες ανάλογα με την υπευθυνότητα, την ωριμότητα και τη δημιουργική φαντασία των φορέων σε κάθε Τμήμα. Στο Τμήμα Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών της Θεσσαλονίκης, που υπηρετώ, βρισκόμαστε πολύ πιο μπροστά από όσα ο ίδιος ο νόμος ορίζει. Έχουμε αποκαταστήσει μια αδελφική συνεργασία δάσκαλοι και φοιτητές, όλα μας τα θέματα, των διπλωματικών εργασιών, των διδακτορικών που εκπονούνται και των ερευνητικών θεμάτων, στοχεύουν στη σύνδεση του πανεπιστημίου με τα προβλήματα της κοινότητας και τις αναπτυξιακές ανάγκες της περιφέρειας. Βεβαίως, όλα αυτά γίνονται μέσα στις καινούργιες δυνατότητες που ανοίγει ο Ν-Π. Ανάλογες επιτεύξεις έχω μάθει ότι συντελούνται στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε τμήμα του ΕΜΠ, σε Τμήματα του ΑΠΘ. Προβλήματα δεν μπορεί παρά να υπάρχουν, γιατί ένας νόμος, ο πιο ριζοσπαστικός όπως επανειλημμένα έχει πει ο πρόεδρος της κυβέρνησης, δεν μπορεί να περάσει αβρόχους ποσά από μια αντίδραση κατεστημένη και ιδιαίτερα από μια αντίδραση που είναι ντυμένη με προοδευτικό μανδύα, η οποία θεωρεί ότι η επαγγελία της ισότιμης οριζόντιας δημοκρατικής συμμετοχικής λειτουργίας του πανεπιστημίου είναι πολύ όμορφη, πολύ προοδευτική αλλά αφού πρώτα οι ίδιοι περιφρουρήσουν τα προνόμια τους ως καθηγητές.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχουμε να κάνουμε δηλαδή μ' ένα νέο πανεπιστημιακό καθηγητικό κατεστημένο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, φανερά υπάρχει ένα νέο πανεπιστημιακό κατεστημένο που φωνάζει από διάφορες εφημερίδες, δε θα ήθελα ν' αναφερθώ σε συγκεκριμένα παραδείγματα..... Είναι κάποιοι καθηγητές που είχαν ίσως μια προσωπική άτυχη εμπειρία στο πανεπιστήμιο τους και γενικεύουν απαράδεκτα, δημιουργώντας μια κινδυνολογία η οποία σε τίποτα δεν ωφελεί την πρόοδο του πανεπιστημίου. Είναι φανερό ότι ο νόμος δεν θα μπορούσε να σβήσει τις πολώσεις του παρελθόντος με μαγικό ραβδί. Όλοι οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και οι φοιτητές δεν είναι άγγελοι. Οι δημοκρατικές διαδικασίες μέσα από τις γενικές συνελεύσεις προϋποθέτουν κάποια αμοιβαία διάθεση συνεργασίας, υπομονή, επιμονή και βεβαίως δημοκρατική συνείδηση. Όμως δεν είναι μόνο αυτοί που βάζουν εμπόδια στην πρόοδο του πανεπιστημίου. Είναι ακόμη και μερικοί θερμοκέφαλοι φοιτητές ή και μερικοί θερμοκέφαλοι δάσκαλοι που δεν έχουν την ψυχραιμία να ξεπεράσουν διαλεκτικά τις παλιές πολώσεις.

Συντεχνιακή εκμετάλλευση

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κατηγορούν το νεότερο εκπαιδευτικό προσωπικό ότι εκμεταλλεύεται συντεχνιακά το νόμο. Τι λέτε γι' αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολλοί από τους «προοδευτικούς» επικριτές της εφαρμογής του νόμου επικαλούνται την αθρόα ανέλιξη κάποιων μελών του τέως βοηθητικού διδαχτικού προσωπικού. Είναι μια απόλυτα υποκριτική στάση αφού γνωρίζουν πολύ καλά ότι την ευθύνη των νεότερων

---

* Συνέντευξη στις «Ειδήσεις» 21.2.1984.

πανεπιστημιακών δασκάλων με βάση το νόμο την έχουν οι ομοιόβαθμη και άνω από την υπό κρίση θέση. Πράγμα που σημαίνει ότι αυτή τη στιγμή κυριαρχούν οι παλιοί τακτικοί καθηγητές σε όλες τις κρίσεις. Όπου λοιπόν αθρόα προάγουν κάποιους η ευθύνη βαρύνει μόνον αυτούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το παραδοσιακό καθηγητικό κατεστημένο νομίζετε ότι έχει πια εξουδετερωθεί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το κατεστημένο αυτό έχει μια, θα έλεγα, λεβεντιά. Δηλαδή αντιδρά επώνυμα και καθαρά. Κάνει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικράτειας. Η ίδια η προσφυγή σηματοδοτεί την προέλευση της, την ιδεολογική της καταβολή. Οι καθηγητές αυτοί που βεβαίως συνδέονται με τις πιο άσχημες μέρες του ελληνικού πανεπιστημίου έχουν εν τούτοις το θάρρος να βάλουν τον εαυτό τους στη δημόσια κρίση παρ' ότι είναι εκτεθειμένοι και για συνεργασία με τη χούντα ή και για συνεργασία χωρίς την άδεια του πανεπιστημίου, με μεγάλες προβληματικές επιχειρήσεις κλπ. Οι υπόλοιποι αρκούνται σε διάλογους σαλονιών χρησιμοποιώντας τον ψίθυρο και δημιουργώντας κακή πληροφόρηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι εχθροί του Ν-Π εντοπίζονται τελικά σ' όλες τις πλευρές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για μένα δεν είναι απλά οι εχθροί του Ν-Π, είναι οι εχθροί της κίνησης της κοινωνίας προς τα μπροστά. Γιατί ο Ν-Π εικονογραφεί με τον πιο αξιόπιστο τρόπο τη μορφή μιας νέας κοινωνίας που επαγγέλλεται η κυβέρνηση. Μια κοινωνία με το λαό πρωταγωνιστή των εξελίξεων και δημιουργό του μέλλοντος του. Το πανεπιστήμιο λοιπόν δεν είναι αυτό των αυθεντιών, των μονολόγων και της επιβολής. Είναι το πανεπιστήμιο της διαλεκτικής αλληλεπίδρασης δασκάλων και φοιτητών και της πολλής δουλειάς που θα γίνεται με τη θέληση όλων και όχι με εξαναγκασμό. Σ' αυτή την πορεία εγώ πιστεύω ότι μπήκαμε επαναστατικά. Βέβαια τώρα υπάρχουν μερικά Τμήματα που μπορώ να επισημάνω ευκαιριακές συμμετοχές κάποιων παρατάξεων μεταξύ των οποίων πρωτεύουσα θέση έχουν οι φοιτητικές παρατάξεις της Χριστιανικής Δημοκρατίας και της Νέας Δημοκρατίας. Ξεχνούν όλες τις προηγούμενες τοποθετήσεις τους και δημιουργούν ένα κίνημα αντίθεσης συσπειρωνόμενοι στον απολίτικο αγώνα κατά των εξαμήνων όταν εξαμήνα δεν έχει ο Ν-Π, απλώς συγκροτεί τα προγράμματα του με βάση το εξαμηνιαίο μάθημα. Συγκροτούν ένα δήθεν κίνημα το οποίο όμως εκφράζεται μόνο σε τρία, τέσσερα Τμήματα από τα 80 που υπάρχουν στα πανεπιστήμια της χώρας.

Τώρα έχει οικοδομηθεί μια ειρήνη στο πανεπιστήμιο που την απειλούν οι γνώριμοι κύκλοι της αντίδρασης και δυστυχώς την υποθάλπουν κάποιοι που χρησιμοποιούν προοδευτικές περιγαμνές επειδή βλέπουν να τελειώνουν κάποια προνόμια τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μας αναφέρετε τα προνόμια αυτά;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για παράδειγμα, σε αντίθεση με τον καθηγητή Γιώργο Λιάνη τον πρωτεργάτη του Ν-Π που εισέπραττε μόνο 11.000 δρχ. το χρόνο για ένα περισπούδαστο πραγματικά βιβλίο του, υπάρχει καθηγητής που εισπράττει μέχρι 6.000 δραχμές επειδή μοιράζει τις μεταφράσεις των συμβάσεων της ΕΟΚ που δεν τις έκανε ο ίδιος αλλά τις δανείστηκε από μια εγκυκλοπαίδεια. Ένας άλλος καθηγητής χωρίς να πάρει άδεια ποτέ από το υπουργείο Παιδείας είχε πέρσι σε μια από τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις μισθό 2.640.000 δρχ. Άλλοι καθηγητές μπορούσαν να καταναλώνουν τον τίτλο τους σε εξωπανεπιστημιακές επαγγελματικές απασχολήσεις ως καθηγητές γιατροί, ως καθηγητές νομικοί ή ως καθηγητές μηχανικοί. Αυτά τελείωσαν πια δια παντός.

Δυνατότητα ανατροπής

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μετά την παραπομπή του Ν-Π στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικράτειας για να κριθεί η συνταγματικότητα του υπάρχει μια αίσθηση ότι μπορεί ακόμα και να ανατραπεί ο Ν-Π. Υπάρχει τέτοια δυνατότητα στην πραγματικότητα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σας απαντώ ως δάσκαλος και πολίτης. Με τη συμμετοχή μου στα πανεπιστημιακά όργανα θα ενώσω τις μικρές μου δυνάμεις με τις δυνάμεις όλων των άλλων για να μη γίνει κανένα πισωγύρισμα στην Ανώτατη Παιδεία. Όλοι μας οφείλουμε να έχουμε πλήρη εμπιστοσύνη στην ελληνική Δικαιοσύνη, ιδιαίτερα όταν σήμερα το Σ.τ.Ε. το κοσμούν μερικοί λαμπροί δικαστές. Βέβαια, απ' ότι γνωρίζω, και δεν ξέρω κατά πόσο είμαι επαρκώς πληροφορημένος, κάποιοι άλλοι από τους δικαστές διετέλεσαν σύμβουλοι του δικτάτορα Παπαδόπουλου. Αλλά γι' αυτό δεν είμαι αρμόδιος, υπάρχουν άλλοι αρμόδιοι να κάνουν τους απαραίτητους συσχετισμούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η συμμετοχή του φοιτητικού κινήματος στη λειτουργία των νέων οργάνων και των νέων θεσμών που καθιερώνει ο Ν-Π, πιστεύετε ότι μέχρι σήμερα είναι ικανοποιητική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Προς αυτή την κατεύθυνση είχαμε μια συγκλονιστική, επαναστατική θα 'λεγα εξέλιξη όταν πριν τρεις μήνες η ΕΦΕΕ έβγαλε μια απόφαση με την οποία δεν ζητούσε

διευκολύνσεις στις σπουδές, όπως στο παρελθόν. Ζητούσε να πάρει μέρος στην κοσμογονία της αναβάθμισης των σπουδών.

Θεωρώ ότι το φοιτητικό κίνημα έχει πολλές υποχρεώσεις απέναντι στον τόπο και το λαό μας. Οι υποχρεώσεις αυτές δεν μπορούν να εκπληρωθούν έξω από τα πανεπιστήμια, έξω από τα εργαστήρια, μόνο με πανό και με ντουντούκες. Το καινούργιο πανεπιστήμιο έχει δημιουργήσει τους όρους για να μεταφραστούν τα συνθήματα σε πράξη. Όταν π.χ. λέμε «έξω τώρα οι Αμερικάνοι» χωρίς εμείς να χτίζουμε μια αυτοδύναμη τεχνολογική δυνατότητα στην πατρίδα μας, τότε αυτό παραμένει ένα κενό περιεχομένου σύνθημα. Όταν λέμε το πανεπιστήμιο να δεθεί με τις ανάγκες της κοινότητας και δε γίνονται έρευνες οι οποίες να συνεισφέρουν στην περιφερειακή ανάπτυξη, τότε δημαγωγούμε και δεν βοηθάμε.